

## Permanente Educatie: winst of verlies?

Hierbij enkele overwegingen / gedachten vanuit de werkgemeenschap Ridderkerk m.b.t. de "Permanente Educatie" (PE). Wij leggen deze graag voor aan andere werkgemeenschappen en collega's, als een signaal en met de bedoeling een wat uitgebreidere gedachtewisseling op gang te brengen. Behoudens een enkel bericht in "Predikant en Samenleving" en missives van het synodebureau is er bij ons weten nog niet veel onderling gesprek hierover geweest of is dat binnenskamers gebleven.

1. Het is goed dat de kerk zich inzet voor de PE van haar voorgangers. Dat is welhaast haar "roeping".

Buiten kijf is wat Ord. 13-18-1 stelt: "De predikanten zijn geroepen om de theologische wetenschap te blijven beoefenen." Niet voor niets zijn zij academisch opgeleide personen.

Het vervolg van dit ordinantie-artikel dient steeds ingescherpt te worden: "waartoe de kerkenraden met medewerking van de gemeente ervoor zorgen dat de predikanten voldoende gelegenheid voor studie hebben."

2. Navraag de afgelopen maanden bij collega's her en der in den lande naar hun visie op PE leverde dikwijls het volgende beeld op: óf collega's hadden de stukken nog niet goed gelezen en wisten niet wat er precies gaande was; óf men was wel op de hoogte en dan was men veelal niet "amused" over de voorstellen.

3. Veel predikanten hebben zich de afgelopen twintig jaar "gelaafd" aan het studieverlof, hebben zich verdiept in vakliteratuur. Zij keken uit naar deze tijd van opademen en opladen.

Tal van collega's hebben in de loop der jaren conscientieus en hard werkend hun weken ingevuld. Helaas heeft de invulling van het studieverlof met de spreekwoordelijke tocht naar Santiago de "retraite" in een kwade reuk gesteld bij kerkenraden en gemeenten. Zodoende kreeg studieverlof het odium van overbodige luxe.

4. In hoeverre kan de op dit moment nog vigerende vorm van studieverlof als een "verkregen recht" worden beschouwd? In begeleidende opmerkingen van synodewege m.b.t. de nieuwe vorm van toerusting wordt deze visie wel erg makkelijk weggezet.

5. Hoe zinvol is de verplichting tot PE, zoals die nu wordt voorgesteld? Dat elders in de maatschappij deze vorm van educatie gangbaar is, ook voor academisch opgeleiden, wil toch niet zeggen dat deze ook voor predikanten geschikt is?

6. Bestaat er geen gevaar voor verbrokkeling? Brengt het over een heel jaar verspreide studieverlof met bijv. van tijd tot tijd een cursus van twee dagen in Hydepark geen versnippering teweeg? Het gemeentewerk kent immers een eigen dynamiek, waarbij planning maar ten dele werkt.

Vanwege deze versnippering zal de PE in de praktijk tot een verzwaring van de werkdruk leiden. Immers, losse studiedagen (met huiswerk) komen bij het door-

gaande gemeentewerk erbovenop, want dat gaat in principe gewoon door. Hier ligt een knelpunt dat niet zomaar op te lossen valt, waardoor het hele systeem van de PE onder druk wordt gesteld.

7. Register studieverrichtingen: is dit geen schools instrument, niet passend bij voorgangers? Wat voor (verandering in ambtelijk) denken zit hierachter?

8. Een behoorlijke steen des aanstoots zit hem in de verplichte contacturen en in het aangestuurde deel. Hierin wordt een behoorlijke mate van "betutteling" ervaren, die – dat kan niet anders – ten koste zal gaan van de arbeidsvreugde.

9. De PE is bedoeld om deficiënties weg te werken en zo eventuele problemen te voorkomen. Hoe realistisch is deze gedachtegang?

10. Invulling van een studiethema na overleg met kerkenraad: leert de ervaring niet meer dan eens dat kerkenraden mbt. onderwerpen zich laten leiden door wat op het eerste gehoor de gemeente ten goede lijkt te komen?

11. Hoe capabel is het BM van een classis, als het gaat om de goedkeuring van een onderwerp?

12. Volgens ons zijn de voorstellen mbt. PE, die in de beleving van menig predikant verstrekkend zijn, nog niet gesondeerd in de werkgemeenschappen. In het verleden gebeurde dat toch ook met dergelijke voorstellen? Het verzoek om consideratie m.b.t. deze voorstellen (d.d. 4 mei 2011) is niet gericht aan de werkgemeenschappen (hoewel dat officieel niet hoeft).

13. Veelzeggend is dat in de PE-circulaire van de PKN (d.d. 8 november 2010) bij de kerkelijk werkers in een kop gesproken wordt over "regime": "Voor wie geldt het *regime* van permanente educatie?"

14. Wordt er nog een evaluatiemoment ingebouwd?

Als u onze overwegingen deelt of wellicht nog andere gedachtegangen hebt, van bezwaarlijke of van aanbevelenswaardige aard, of alternatieven hebt, – dan kunt u dat wellicht het beste kenbaar maken bij de kerk zelf ([toerustingeneducatie@pkn.nl](mailto:toerustingeneducatie@pkn.nl)) en/of bij de Bond van Nederlandse Predikanten ([bnp@predikanten.nl](mailto:bnp@predikanten.nl)).

Met hartelijke groet,

*de collegae van de werkgemeenschap Ridderkerk*